

ӘОК 330.342.141
ҒТАМР 39.21.02

<https://doi.org/10.51889/1728-8975.2023.76.2.004>

А.М. Искендірова, Қ.Сарқытқан

*Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы қ., Қазақстан*

МЕКТЕП ГЕОГРАФИЯСЫНДА “ҚАЗАҚСТАННЫҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІ” ТАҚЫРЫБЫН ОҚЫТУДЫҢ ӘДІСТЕРІ

Аңдатпа

Бүгінгі таңда жаһандану кезеңінде ұлтымыздың бәсекеге қабілеттілігі артпаса, онда оның болашағы бұлыңғыр болатыны айдан анық. ХХІ ғасырда ғылым мен техника дамыған заманда мемлекеттердің арасындағы экономикалық және басқа да салалардағы бәсекелестік күн сайын артып келе жатыр. Міне, осындай жағдайда халықаралық қатынастарда әр мемлекет өзінің географиялық еңбек бөлінісі бойынша өздерінің артықшылықтарын дамытып, экономикалық бәсекелестікке түсіп отыр. Сондықтан да бізге мемлекет беделін арттыру үшін экономикамыз бәсекеге қабілетті болу керектігі сөзсіз. Бәсекеге қабілеттілік – бұл жан-жақты ұғым, бәсеке жалпы экономикалық құндылықтар мен жетістіктерді дамытудың негізгі бағыты болып саналады. Мемлекетіміздің табиғи, экономикалық ерекшеліктеріне сай тиесілі байлықтарымызды барынша тиімді әрі ұтымды пайдалану, тек ішкі нарықта ғана емес, әлемдік нарықта да жоғары сұранысқа ие болу қарқынды қарастырылып жатқан саяси-экономикалық процестердің негізгі мақсаты болып табылады.

Мақалада география пәнінен 11 сынып оқушыларына Қазақстан Республикасының бәсекеге қабілеттілігін оқытудың заманауи әдістері ұсынылған. Негізгі мақсатымыз жалпы білім беру мекемелеріндегі оқушылардың ең алдымен өз Отанымыздың бәсекеге қабілеттілігін жетілдіру, патриоттық дайындығын, білімін және дағдыларын жетілдіру мәселелері қарастырылады.

Осы орайда, мақалада географиялық оқыту технологияларының түрлерін қолдана отырып, оның ішінде проблемалық оқыту, теорияны практикамен байланыстыру және оқытудың ойын технологияларына тоқталып өтеміз. Сонымен қатар, заман талабына сай жаңа оқу үрдістерін тиімді пайдалану маңызды деп білемін. Сабақта АКТ мүмкіндіктерін кеңінен қолдану арқылы бір мәлімет іздеу арқылы жана ақпаратқа қол жеткізуге, уақыт үнемдеуге және аз уақытта мәліметтерді жинауға қол жеткізеді. Соның ішінде, интерактивті оқытудың бір түрі – LearningApps.org қосымшасын пайдалану педагогикалық іс-тәжірибемде қолданыс тапты.

Жұмыс нәтижесі ретінде білім алушылардың географиялық ой қалыптастыруы және оқушылардың білімін бақылауға көмектесетіндігін айтып өтсе болады.

Түйін сөздер: мемлекеттің бәсекеге қабілеттілігі, бәсекелестіктің ғаламдық рейтингі, Дүниежүзілік экономикалық форум, индекс.

Искендірова А.М., Сарқытқан К.

*Казахский национальный педагогический университет им. Абая,
г. Алматы, Казахстан*

МЕТОДЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ТЕМЫ "КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ КАЗАХСТАНА" В ШКОЛЬНОЙ ГЕОГРАФИИ

Аннотация

Сегодня, в период глобализации, если конкурентоспособность нашей страны не возрастает, то ее будущее станет менее перспективным. В ХХІ веке, в эпоху развития науки и техники, конкуренция между государствами в экономике и других сферах растет с каждым днем. Именно

в таких условиях в международных отношениях каждое государство развивает свои преимущества по своему географическому разделению труда и вступает в экономическую конкуренцию. Поэтому нам, безусловно, нужно, чтобы наша экономика была конкурентоспособной, чтобы повысить авторитет государства. Конкурентоспособность - это всеобъемлющее понятие, конкуренция считается основным направлением развития общих экономических ценностей и достижений. Основной целью интенсивно рассматриваемых политико-экономических процессов является наиболее эффективное и рациональное использование богатства, которое принадлежит нашей стране в соответствии с ее природными, экономическими особенностями, высокая востребованность не только на внутреннем, но и на мировом рынке.

В статье представлены современные методы обучения конкурентоспособности Республики Казахстан для учащихся 11 классов по географии. Основной целью будут рассмотрены вопросы совершенствования конкурентоспособности учащихся общеобразовательных учреждений, прежде всего, патриотической подготовки, знаний и навыков нашей Родины.

В этой связи, в статье мы остановимся на игровых технологиях обучения, включая проблемное обучение, связь теории с практикой и использование видов географических технологий обучения. Кроме того, я считаю важным эффективно использовать новые современные тенденции. Благодаря широкому использованию возможностей ИКТ в классе достигается доступ к новой информации, экономия времени и сбор данных за меньшее время с помощью одного поиска данных. В том числе, один из видов интерактивного обучения – LearningApps.org использование приложения нашло применение в моей педагогической практике.

В качестве результата работы можно отметить формирование у обучающихся географического мышления и помощь в контроле знаний учащихся.

Ключевые слова: конкурентоспособность государства, глобальный рейтинг конкуренции, Всемирный экономический форум, индекс.

*A.M.Iskendirova, K.Sarkytkan
Abai Kazakh National Pedagogical University,
Almaty, Kazakhstan*

METHODS OF TEACHING THE TOPIC “COMPETITIVENESS OF KAZAKHSTAN” IN SCHOOL GEOGRAPHY

Abstract

Today, in the period of globalization, if the competitiveness of our nation does not increase, then its future will become more promising. In the XXI century, in the era of the development of Science and technology, competition between states in economic and other spheres is growing every day. In this situation, in international relations, each state develops its advantages over its geographical division of Labor and enters into economic competition. Therefore, we need our economy to be competitive in order to increase the prestige of the state. Competitiveness is a comprehensive concept, competition is considered the main direction in the development of general economic values and achievements. The main goal of the intensively considered political and economic processes is to make the most effective and rational use of our wealth in accordance with the natural and economic characteristics of our state, to be in high demand not only in the domestic market, but also in the world market.

The article presents modern methods of teaching the competitiveness of the Republic of Kazakhstan to students of the 11th grade in geography. The main goal is to improve the competitiveness of students in general education institutions, primarily in their homeland, to improve their patriotic training, knowledge and skills.

In this regard, in the article we will focus on the types of geographical learning technologies, including problem-based learning, linking theory with practice, and game learning technologies. At the same time, I believe that it is important to effectively use new educational processes in accordance with

the requirements of the time. Through the widespread use of ICT capabilities in the classroom, it is possible to access new information through a single data search, save time and collect data in less time. In particular, one of the types of interactive learning – LearningApps.org the use of the application has found application in my pedagogical practice.

As a result of the work, it can be noted that students form geographical ideas and help control students' knowledge.

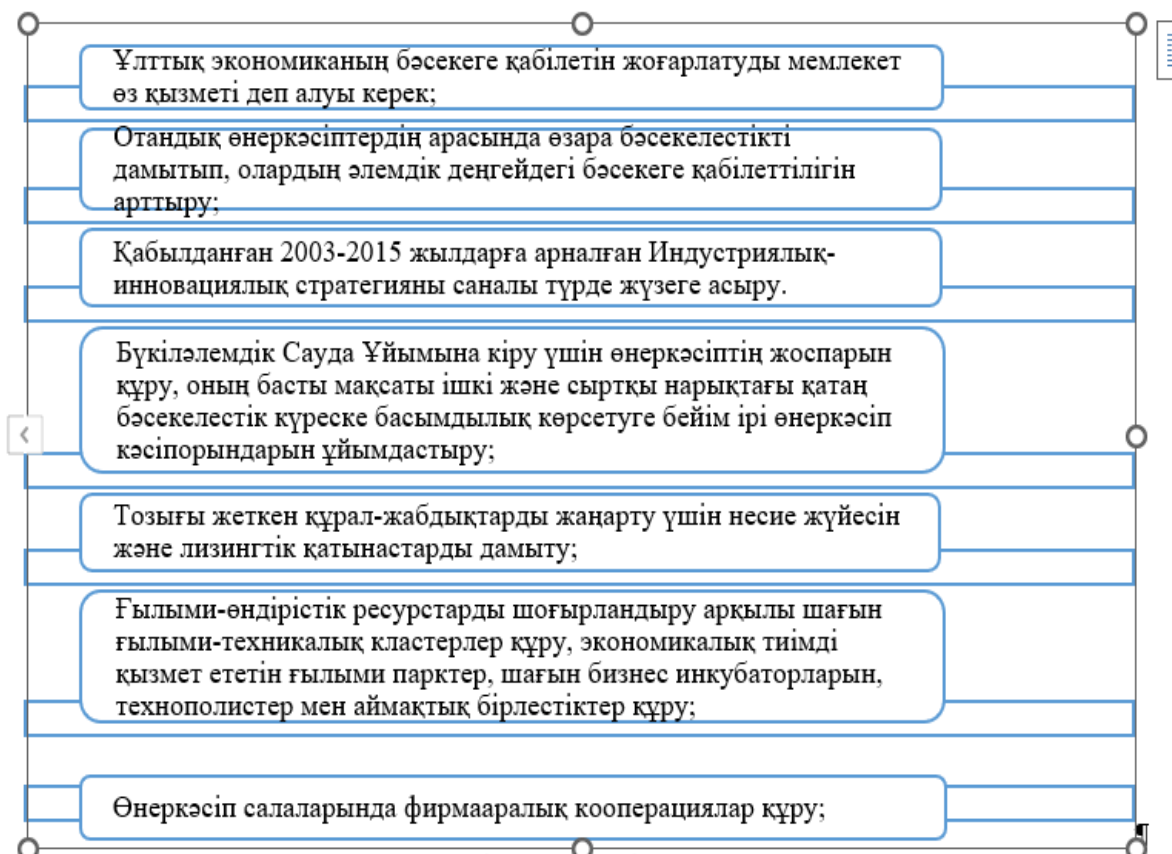
Keywords: state competitiveness, global competition rating, World Economic Forum, index.

Кіріспе. Халықаралық бәсекеге қабілеттілік рейтингтері кешенді және әлем елдерінің дамуын салыстыру кең форматты болып табылады, соның ішінде Қазақстан. Рейтинг әдістемелері әртүрлі, статистикалық және сауалнамалық деректерді есептеудің өзіндік әдістері бар. Бәсекеге қабілеттілікті арттыру мәселелері ерекше маңызға ие және кешенді зерттеу жүргізу өзекті болып отыр, Қазақстанның бәсекеге қабілеттілік деңгейін арттыру бойынша егжей-тегжейлі шараларды әзірлеуге бағытталған [1]. **Бәсекеге қабілеттілік** – бұл жан-жақты ұғым, және көптеген өзара тәуелді факторларды қамтитын ұғым [2]. Пандемияның әсері жаһандық өзгерістерге әкеліп соқты, сонымен қатар Қазақстанның дамуын түбегейлі өзгертті. Мемлекет басшысы Қазақстан халқына Жолдауында: «әрекет уақыты 1 қыркүйек 2020 жыл» *«Болашақтағы көшбасшы мемлекеттердің бәсекеге қабілеттілігі дағдарыстар мен түбегейлі өзгерістер дәуірінде пайда болады. Ел жаңа әлемде лайықты орын алуы керек»*, – деген болатын.

Дүниежүзілік экономикалық форум ДЭФ (World Economic Forum, WEF), ДЭФ-тің басты мақсаты экономикалық даму және әлеуметтік прогресс мәселелерін шешуде әлемдік қоғамдастыққа жәрдемдесу арқылы әлемнің жаһандық жағдайын жақсарту деп жарияланды. Осы мақсатта форум жаһандық дамудың іргелі мәселелерін талқылау және шешу үшін әлемдік қоғамдастықтың іскерлік, саяси, зияткерлік және басқа да көшбасшылары арасындағы әріптестікті дамытуға ықпал етеді [3].

Зерттеу материалдары мен әдістері. Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасының экономикасының дамуына қажет деп танылатын бәсекелестік органы оңтайлы дамыту арқылы, сонымен қатар оны қалыптасуының проблемаларын келесіде көрсетілгендей шешіп, өте жақсы нәтижеге жетуге болады. Сонымен қатар, еліміздің экономикасының бәсекеге қабілеттілігі жоғары дәрежеге жету үшін төмендегідей шараларды қолдануымыз қажет (сурет 1):

Осы арқылы елімізді бәсекеге қабілеттілігі жоғары, экономикасы жоғары ел қатарына қосылуға, бәсекеге қабілетті жас буын тәрбиелеуге машықтандырады. Біздегі отандық өнеркәсіптерді көркейту шараларына ресурстарды тиімді пайдаланып, экологиялық мәселелерді шешіп, өнеркәсіптікті жоғары дәрежеде жандандыру, өндірістің құрылымның одан әрі жетілдіру, жоғары сапалы өнім шығару зауыттарына қолдау көрсете білу, әлеуметтік және экономикалық маңызы бар, ғылыми болашағы бар салаларды талпындыру және тағы да басқа шараларды қолға алу арқылы алдағы уақытта экономикамыз жоғары, бәсекеге қабілеттілігіміз тұрақты дамыған ел бола алуымызға айқын мысал болмақ [4].

Сурет 1. Ұлтымыздың бәсекеге қабілетін жақсарту шаралары

Қазақстан Республикасы әлемдік экономиканың талаптарына жауап беретін, халықтың өмір сүру деңгейі мен жалпы әл-ауқатын арттыратын білім беруді басты факторлардың бірі ретінде белгілейді. Көптеген елдердің үкіметтері білім беру қызметтерінің сапасын дамыту есебінен экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыруды негізгі міндеттердің бірі деп санайды [5].

Қазіргі жаһандану жағдайындағы ұлттық өзара байланысты жүйелердің жиынтығы болып табылатын халықаралық жоғары білім беру жүйесін қалыптастыру процесі қарастырылады. Оның әртүрлілігі-еуропалық жоғары білім беру аймағы сияқты аймақтық топтар, бұл ұлттық ерекшеліктер мен ортақ мүдделер қатысушы елдердің де, жалпы аймақтық бірлестіктің де пайдасы үшін өзара әрекеттесе алатын және бір-бірін күшейте алатын кеңістік болады. ХХІ ғасырда бәсекеге қабілеттіліктің жоғары деңгейіне қол жеткізу міндетін бүгінде барлық басқа елдер, сондай-ақ Қазақстан алдына қойып отыр [6].

Халықаралық зерттеулерге шолу білім беру, өнімділік және табыс арасындағы тығыз байланыстың бар екендігін көрсетті және білім беруді дамытуға және оның сапасын жақсартуға *инвестициялардың* маңыздылығы анықталды. Рим Папасы Иоанн Павел II 1991 жылы өз еңбектерінің бірінде *"бір кездері өндірістің шешуші факторы жер, содан кейін капитал болды... Бүгінгі таңда шешуші фактор-адамның өзі және оның білімі"*.

Сапалы білім беруді дамыту елдің болашақ экономикалық өркендеуінің кепілі болатын негіз болуы керек. Сапалы білім беру арқылы оқушылардың болашағының жарқындығына, ой-өрісінің дамуына үлкен үлесін қоспақ. Білім берудегі негізгі мақсатымыздың бірі осы болып табылады. Білім берудегі кешегі және бүгінгі қатынастарын салыстыра отырып, бүгінгі таңдағы қатынастың артықшылығын байқауға болады.

Оқыту әдісі – мұғалім мен оқушылар арасындағы өзара әрекеттесу процесі, нәтижесінде көзделген білімді, іскерлікті және дағдыларды беру және оқыту мазмұнын игеру процесі атқарылады. Сонымен қатар, әсіресе географиялық оқытудың көптеген тәсілдері қолданылады, мысал ретінде төменге назар салып өтсек (кесте 1) [7].

Кесте 1 – Географиялық оқыту технологиялары

№	Оқыту технологиялары	Нәтиже
1	Проблемалық оқыту технологиясы	- Мәселені ұғыну, қарама қайшылықты табу - Жауап іздеу бағыты бойынша болжам жасау - Айқындалған болжамдарға талқылау жұмыстарын жүргізу - Бұрынғы тұжырымдарды жаңа мәліметтермен толықтыру
2	Оқытудың ойын технологиясы	- Жеке және ұжымдық формаларының танымдық қабілеттерін арттыру - Оқушылардың шығармашылық белсенділігі артады - Оқу процесінде оқушылардың экономикалық және географиялық-экономикалық түсініктерінің қалыптасуы - Берілген мәліметтерді жылдам қабылдау процесінің жүргізілуі
3	Географиялық білім және білікті қолдану	- Игерілген білім мазмұны (<i>білім, білік</i>) - Өмірлік тәжірибе - Әдіснамалық білім, географиялық таным әдістері - Ойлау қабілеттері артады
4	Теорияны практикамен байланыстыру мазмұны	- оқушылардың алған білімін олардың жеке тәжірибелері мен бақылауларымен байланыстыру; - оқытуды қоршаған ортамен байланыстыру; - топсаяхаттар жүргізу; - практикалық есептер құрастыру және оны шешу; - еңбек арқылы оқыту; - қоғамдық пайдалы еңбекпен байланыстыруды ұсыну [8].

Зерттеу нәтижелері және талдау.

1. Мысалы, **бәсекеге қабілеттілікті дымату кезеңдерін және нәтижелерін** анықтау тапсырмасы (кесте 2) [9].

Кесте 2 – бәсекеге қабілеттілікті дымату кезеңдерін және нәтижелері

№	Кезеңдер	Нәтижелер
1	Дамудың бірінші кезеңі	Елдер арзанқол жұмыс күші мен табиғат ресурстары негізінде бәсекелестік жүргізіледі.
2	Дамудың екінші кезеңі	Жалақы мен еңбек өнімділігінің өсуі.

2. Кесте технологиясын қолдана отырып оқушы **бәсекеге қабілеттілік интегралдық көрсеткішін** жазады (кесте 3) [9].

Кесте 3 – Қазақстанның бәсекеге қабілеттілік интегралдық көрсеткіші

GCI		
Базалық факторлар	Тиімділік факторы	Иновациялық факторлар
Институттар Инфрақұрылым Микроэкономика Экология	Жоғары білім беру ж/е кәсіптік оқыту Нарықтық технология	Иновациялық қабілет Іскерліктің даму деңгейі

3. Кестені қолдана отырып, **Қазақстанның рейтингісіне** сипаттама беру (кесте 4) [9].

Кесте 4 – Қазақстанның бәсекеге қабілеттілік рейтингісі

Рейтингтер	Экономикалық қызметі	Үкіметтің тиімділігі	Бизнестің тиімділігі	Инфрақұрылым
Сипаттама				

Әрбір сабақ өзіндік жаңа әдіс-тәсілдерімен өтіледі. Ұстаздың ашқан жаңалығы, әдістемелік ізденістері, қолданған әдіс-тәсілдері оқушының жүрегінен орын алатынын білеміз. Мұғалім ретінде, қызықты, сапалы сабақты өткізу үшін көп іздену қажет. Сабақ үстінде көп сөйлемей, яғни оқушылардың сөйлеуін қадағалап, бағыт берген дұрыс. Күнделікті сабақта АКТ мүмкіндіктерін кеңінен қолдану арқылы төмендегідей нәтижелерге қол жеткізеді:

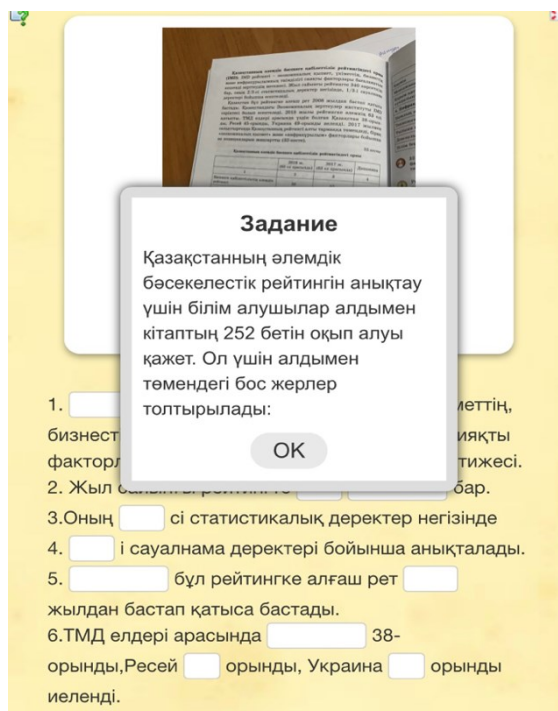
- Уақытты үнемдейді;
- бір мәлімет іздеу арқылы жаңа мәліметпен танысауға;
- компьютерлік сауаттылыққа;
- шапшандылыққа;
- жаңа форматтағы сабақты ұйымдастыруға;
- аз уақытта көп ақпараттар жинауға.

Педагогикалық іс-тәжірибеде оңтайлы болған және оқушылар арасында өте қызықты өткен интерактивті оқытудың бір түрі – LearningApps.org бағдарламасы.

- оңтайлы оқыту;
- бағдарлама көмегімен пән аясында тапсырмалар құрастыру;
- тапсырмаларды жылдам құру және өзгерту мүмкіндігі;
- оқушылардың сабақты оңай әрі жылдам түсінуі;
- онлайнда оқу, жаппай тегін қолдана алу мүмкіндігі.

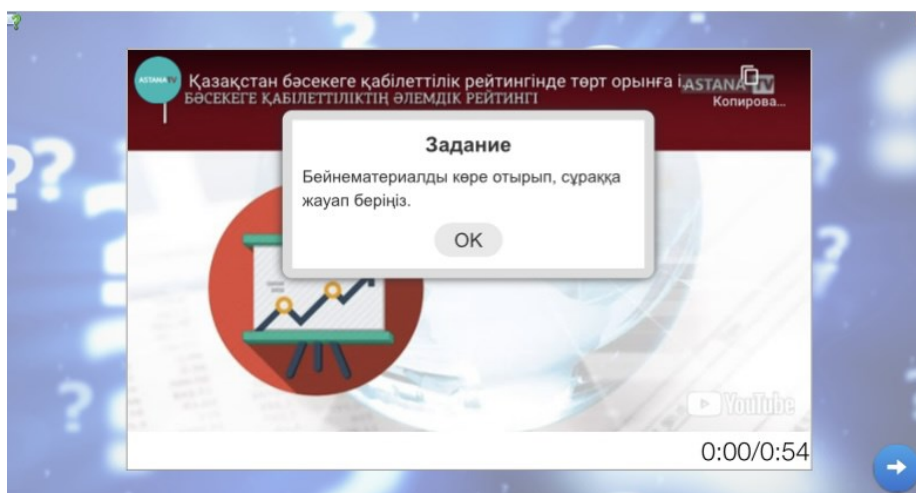
Осы тұрғыда “Қазақстанның бәсекелестік қабілеттілігінің рейтингісі” тақырыбын LearningApp бағдарламасын пайдаланып тапсырмалар орындауға мүмкіндік бар [10].

1. Оқушылар <https://learningapps.org/watch?v=pc0b4dhi222> [11] сілтемесіне өту арқылы тапсырмаларды орындай алады. Қазақстанның әлемдік бәсекелестік рейтингін анықтау үшін білім алушылар алдымен оның сипаттамаларын анықтап алуы қажет. Ол үшін алдымен төмендегі бос жерлер толтырылады (сурет 2):

Сурет 2. Қазақстанның әлемдік рейтингісін анықтау тапсырмасы

3. Төмендегі сілтемені басу арқылы бейнематериалды [12] көру арқылы сұрақтарға дұрыс жауап беру қажет <https://learningapps.org/display?v=pm5fypgot22> (сурет 3)[13].

Сурет 3. Бейнематериалды көру арқылы сұрақтарға жауап беру тапсырмасы

Қорытынды. Бәсекеге қабілеттілікті арттырудың негізгі мақсаты - өмір сүру деңгейін арттыру үшін жағдай жасауға, еңбек өнімділігін арттыруға және өңірлерді жоғары тиімді ұйымға айналдыруға бағытталған.

Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігі ұлттық экономиканың тиімділігін арттырудың маңызды факторы болып табылады, сондықтан оны бағалаудың әдістемелік тәсілдерін жетілдіру қажет. Жүргізілген талдау өңірлердің бәсекелестік артықшылықтарын, сондай-ақ маңызды әлсіз жақтарын анықтауға мүмкіндік береді, олардың бірі көптеген өңірлер үшін олардың инновациялық және ғылыми-техникалық қызметі болып табылады. Қазіргі әлемде инновациялық дамуға үлкен мән берілгендіктен, елдің жетістігі экономиканың технологиялық деңгейіне

пропорционалды. Жоғары технологиялық өндірістерді дамыту белгілі бір салаға байланысты мамандандырылған және дамыған факторлар кешенін құруды талап етеді. Бұл факторлар негізгі факторлар сияқты кең таралған емес, өйткені олардың дамуы үшін айтарлықтай және жиі ұзақ мерзімді инвестициялар, адамның күш-жігері қажет. Шын мәнінде дамыған факторларды құруға қажетті құралдар (мысалы, білім беру бағдарламалары) жоғары білікті кадрларды және/немесе жоғары технологияны қажет етеді. Соның ішінде, мектеп бағдарламасында білім алушылардың ең алдымен патриоттық дайындығын, Отан сүйгіштік қабілетін арттыру, оқушылардың білімін және дағдыларын жетілдіру мәселелері қарастырылады. Мұндай факторларды құру айтарлықтай күрделі салымдар мен уақытты қажет етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Национальный доклад по конкурентоспособности Казахстана в международных рейтингах, АО «Институт экономических исследований» Республика Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Темирказык 65, «Дом экономики» 2021 г. 3-4стр
2. *Journal of Competitiveness*. Tomas Bata University in Zlin. E-ISSN: 1804-1728
3. Аналитическая записка института экономических исследований Казахстана в Индексе глобальной конкурентоспособности ВЭФ 2012-2013. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.economy.kz/mobile/index.php/7482/> (дата обращения: 14.05.2021).
4. Н. Ә. Назарбаев. “Бәсеке қабілетті Қазақстан”, “Бәсекеқабілетті экономика” және “Бәсекеқабілетті халық” деген Қазақстан халқына Жолдауы. // Егемен Қазақстан, 19 наурыз, 2004 ж..
5. Нордстрем К.А., Риддерстрале Й. Бизнес в стиле фанк. – СПб., 2009 г.
6. Стратегия «Казахстан - 2030», октябрь 1997 г.
7. Ә. Мұханбетжанова. Педагогиканы оқыту әдістемесі. – Алматы, 2011.
8. О.Х. Мұхатова. Тәжірибеге бағытталған оқытудың өзектілігі және мәселелері. Мақала <https://emirb.org/tejiribege-bafittalfan-oitudi-ozektiligi-jene-meseleleri.html>
9. География. (ЕМН). Каймулдинова К., Абдимананов Б., Әбілмәжінова С. 11 сыныпқа арналған оқулық, Мектеп баспасы, 2019 жыл. – 256 бет.
10. LearningApps.org бағдарламасы <https://learningapps.org>.
11. Қазақстанның әлемдік рейтингісін анықтау тапсырмасы <https://learningapps.org/watch?v=pc0b4dhi222>
12. [Қазақстан бәсекеге қабілеттілік рейтингінде төрт орынға ілгеріледі \(YouTube\)](https://www.youtube.com/watch?v=pm5fypgot22)
13. Бейнематериалды көру арқылы сұрақтарға жауап беру тапсырмасы <https://learningapps.org/display?v=pm5fypgot22>

References:

1. Nacionalnyi doklad po konkýrentosposobnosti Kazahstan v mejdýnarodnyh reitúnah, АО "Instytut ekonomicheskikh issledovanu" Respyblika Kazahstan, g. Nýr-Sýltan, ýl. Temirkazyk 65, "Dom ekonomika" 2021 g, 3-4str
2. *Journal of Competitiveness*. Tomas Bata University in Zlin. E-ISSN:1804-1728
3. Qazaqstan ekonomikalıq zertteýler instıtútynyń DEF 2012-2013 jahandyq básekege qabiletilik indeksindegi Taldamalyq jazbasy. [Elektrondyq resýrs]. Kirý rejimi: <http://www.economy.kz/mobile/index.php/7482/> (ótinish bergen kúni: 14.05.2021)
4. N.Á. Nazarbaev. "Báseke qabiletti Qazaqstan", "Básekeqabiletti ekonomika" jáne "Básekeqabiletti halyq" degen Qazaqstan halqyna Joldaýy. // Egemen Qazaqstan, 19 naýryz, 2004 j.
5. Nordstrem K.A., Ridderstrale I. Biznes v stile fank. Spb, 2009g.
6. "Qazaqstan - 2030" Strategiasy, qazan 1997j
7. Á. Muhanbetjanova. Pedagogikany oqytý ádistemesi. Almaty, 2011
8. O.H. Muhatova. Tájiribege baғыttalған оқытудың өзектілігі және мәселелері. Maqala <https://emirb.org/tejiribege-bafittalfan-oitudi-ozektiligi-jene-meseleleri.html>

9. *Geografia. (EMN). Kaimyldinova K., Ábdimanapov B., Ábilmajinova S. 11 synypqa arnalǵan oqýlyq, Mektep baspasy, 2019 j, 256 bet*
10. *LearningApps.org baǵdarlamasy <https://learningapps.org>*
11. *Qazaqstannyń álemdik reitiniisin anyqtaý tapsyrmasy <https://learningapps.org/watch?v=pc0b4dhi222>*
12. *Қазақстан бәсекеге қабілеттілік рејтингінде төрт орынға ілгеріледі (YouTube)*
13. *Beinematernaldy kóru arqyly suraqtarǵa jaýap beru tapsyrmasy <https://learningapps.org/display?v=pm5fypgot22>*

УДК 378.147.8

МРНТИ 14.25.09

<https://doi.org/10.51889/1728-8975.2023.76.2.005>

Г.Қ. Атанбаева, А.М. Бабашев, Ж.С. Минимтаева, Н.Ж. Қырғызбай

*ал-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, Алматы қ., Қазақстан
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы қ., Қазақстан*

ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫН ЖҮРГІЗУ ДАҒДЫЛАРЫН АРТТЫРУДЫҢ ЗАМАНАУИ АСПЕКТІЛЕРІ

Аңдатпа

Білім беру жүйесінің заманауи талаптарға сай өзгеруі аса үлкен қарқынмен іске асуда. Білім алушылардың болашақта еңбек нарығында бәсекеге қабілетті болуы – мектеп бағдарламасының тиісті деңгейде ұйымдастырылуына, пән мұғалімінің тиімді әдіс-тәсілдерді қолдануына, баланың бойындағы тұлғалық қабілеттері мен қасиеттерін аша білуіне тікелей байланысты. Бұл жұмыста жобалап оқыту технологиясының сандық білім беру ресурстарымен кіріктірудің білім сапасына әсері зерттелді. Ғылыми-зерттеу құзыреттілігін дамыту үшін білім беру нысаны ретінде модельдеу, қысқамерзімді жобалық жұмыстар, ұзақмерзімді жобалық жұмыстар, оқу стандартына сай бағдарламалық материалды күнделікті өмірмен байланыстыру әрекеті инновациялық тұрғыдан ұйымдастырылды. Оқушылардың биология сабақтарында алған білімін өмірде қолдана білу дағдысын дамыту жолдары, функционалды сауаттылықты арттыру бағытында жобалап оқытудың тиімді тұстары көрсетілді. Нәтиже білім сапасы арқылы өлшенді.

Түйін сөздер: жобалау технологиясы, сандық технология, функционалдық сауаттылық, жаңартылған білім беру мазмұны, заманауи әдіс, зерттеушілік дағды, білім сапасы.

*Атанбаева Г.Қ., Бабашев А.М., Минимтаева Ж.С., Қырғызбай Н.Ж.,
Казахский национальный университет имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан
Казахский национальный педагогический университет имени Абая,
г. Алматы, Казахстан*

СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ПОВЫШЕНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ НАВЫКОВ УЧЕНИКОВ

Аннотация

Изменение системы образования в соответствии с современными требованиями осуществляется очень высокими темпами. Способность учащихся быть конкурентоспособными на рынке труда в будущем напрямую связана с организацией школьной программы на соответствующем уровне, применением учителем-предметником эффективных методов, умением